

ZPRÁVA ZE SLUŽEBNÍ CESTY

Virtuální prostor učení

22. - 24. 5. 2017

Marta Zizienová

Místa konání: Krajská vědecká knihovna v Liberci

Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci

Vysokoškolská knihovna Vysoké školy Zittau/Görlitz v Görlitz

Cílem studijního pobytu bylo vzdělávání uživatelů, ideálně virtuální formou (pomocí e-learningu, webových stránek aj.).

Odborný obsah

V KVKLI nás kolegové seznámili s knihovnou a jejími aktivitami (nabídkou výuky pro mateřské, střední a základní školy a virtuální univerzitu třetího věku), absolvovali jsme lekci znakové řeči a část lekce zaměřené na vyhledávání informací z knihovních fondů. Velmi se mi líbily propagační materiály (ve formě letáčků a brožur) pro jednotlivé výukové aktivity, které KVKLI rozesílá každoročně školám a ty si z této nabídky vybírají.

Cílem naší knihovny bylo ukázat, jak probíhá výuka v e-learningovém prostředí Moodle, a to v předmětech *Úvod do inženýrství* a *Informační zdroje pro medicínské a nelékařské obory*, kde v jednom předmětu jsou pro studenty k dispozici prezentace a videozáznamy přednášek a ve druhém předmětu prezentace a zadané úkoly vč. hodnocení.

V HSZG jsme viděli možnosti natáčení a streamování přednášek, videokonferencí. HSZG kladla důraz na to, aby byl splněn cíl projektu - vyvinutí virtuálního modulu pro lepší integraci služeb a fondů knihoven do výuky, bádání a studia. Hovořili jsme o rozdílu mezi virtuálním prostorem učení (kde je nutný prostor a technika pro synchronní spolupráci) a e-learningovým prostorem (vybaveným nezbytnou platformou, tutoriály, videi aj.). Ale otázku konkrétního didaktického prostředku jsme neuzavřeli, i když se bude s větší pravděpodobností jednat o e-elearning. Dr. Maiwald rozčlenil celou práci do koncepční fáze, fáze operačních úvah, fáze produkce a fáze realizace. Celý pobyt v HSZG byl věnován koncepční fázi - stanovení hlavních cílů, určení cílových skupin a formulování učebních cílů.

Seznam potenciálních cílových skupin:

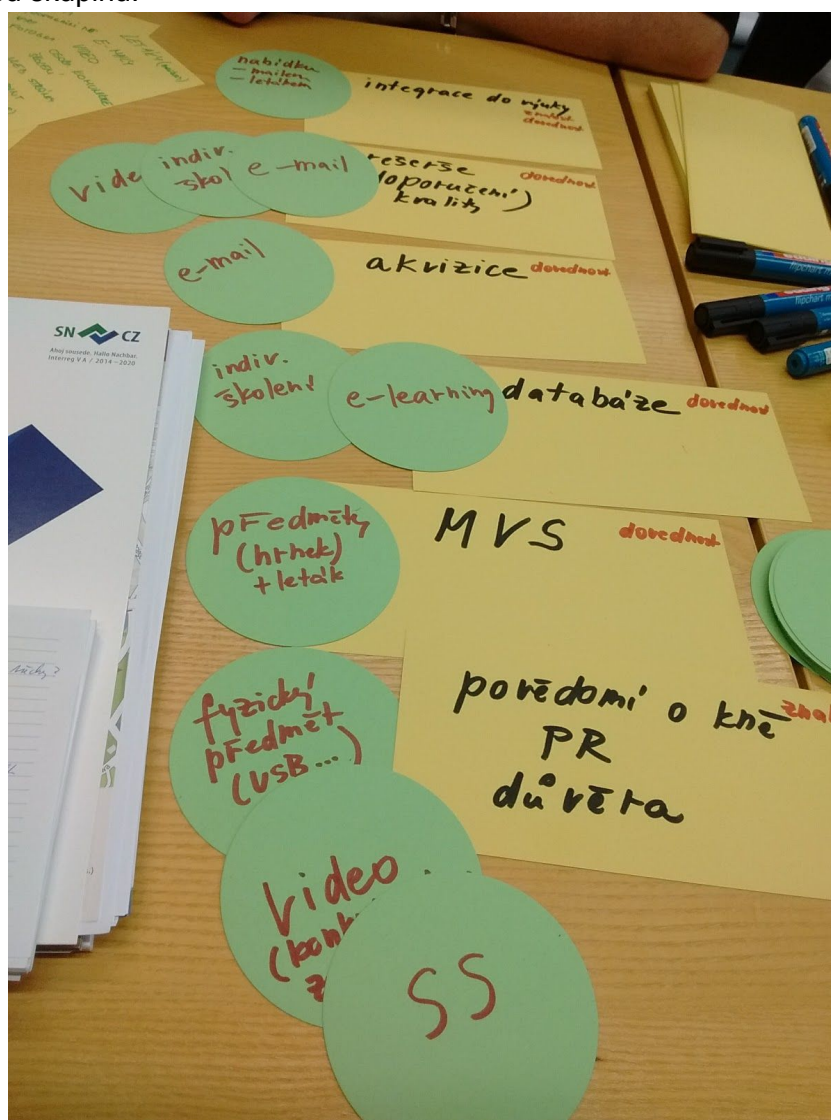

Zielgruppen	Cílové skupiny
interne	externe
Direkt-Studenten	Schüler, Azubi
Fernstudenten	Unternehmen
künftige Studenten	Bürger
Lehrkräfte/Dozenten	Studenten anderer Unis
Führung, Verwaltung	Dozenten, Forscher anderer Unis

Po úvaze jsme jako hlavní cílovou skupinu vybrali studenty (denní, kombinované, dálkové, současné i budoucí) a jako vedlejší cílovou skupinu pedagogické pracovníky.

Pro tyto dvě cílové skupiny jsme zpracovali návrh aktivit vč. metod, viz obr. zaměřený na vedlejší cílovou skupinu:

Zhodnocení

V KVKLI jsme viděli materiály pro nabídku výuky a vyzkoušeli jsme si různé výukové aktivity prakticky. V TUL jsme začali, ale nedokončili diskusi na téma e-learningu (pro koho - studenty kombinovaného studia, co - služby knihoven, jak - pomocí e-learningu). V HSZG jsme teoretický základ pro virtuální prostor učení převedli do konkrétních aktivit. V závěrečné videokonferenci jsme prezentovali partnerům v Liberci, Plzni, Zittau a Chemnitz všechny dosažené výsledky.

HSZG připraví pro všechny projektové partnery souhrn, čeho bylo dosaženo. Následně v tomto milníku bude pokračovat knihovna, která ho má na starosti - UKN TUL.

Při celém semináři se velmi často ukazovalo, že knihovny mají různé požadavky, rozdílné potřeby a jiné zkušenosti. Proto je třeba virtuální modul učení navrhnout tak, aby jeho využití bylo vhodné pro všechny knihovny.

(Připomínka - v TUL mi chyběla lepší organizace - vytištěné prezentace, připravené jmenovky a zasedací pořádek, vhodnější zasedací místnost, lépe uspořádané materiály pro práci, lépe připravené jednotlivé aktivity, účast na závěrečné videokonferenci.)

Prohlídky knihoven - inspirace

Hochschulbibliothek - Hochschule Zittau/Görlitz

Seminární místnost - stále otevřená pro skupinovou práci. Zavírá se, pokud si ji zamluví větší skupina.

Grafika na vstupní zdi

Nejvěrnější čtenář (maskot australské firmy, od které je knihovní systém)

Technika pro videokonference

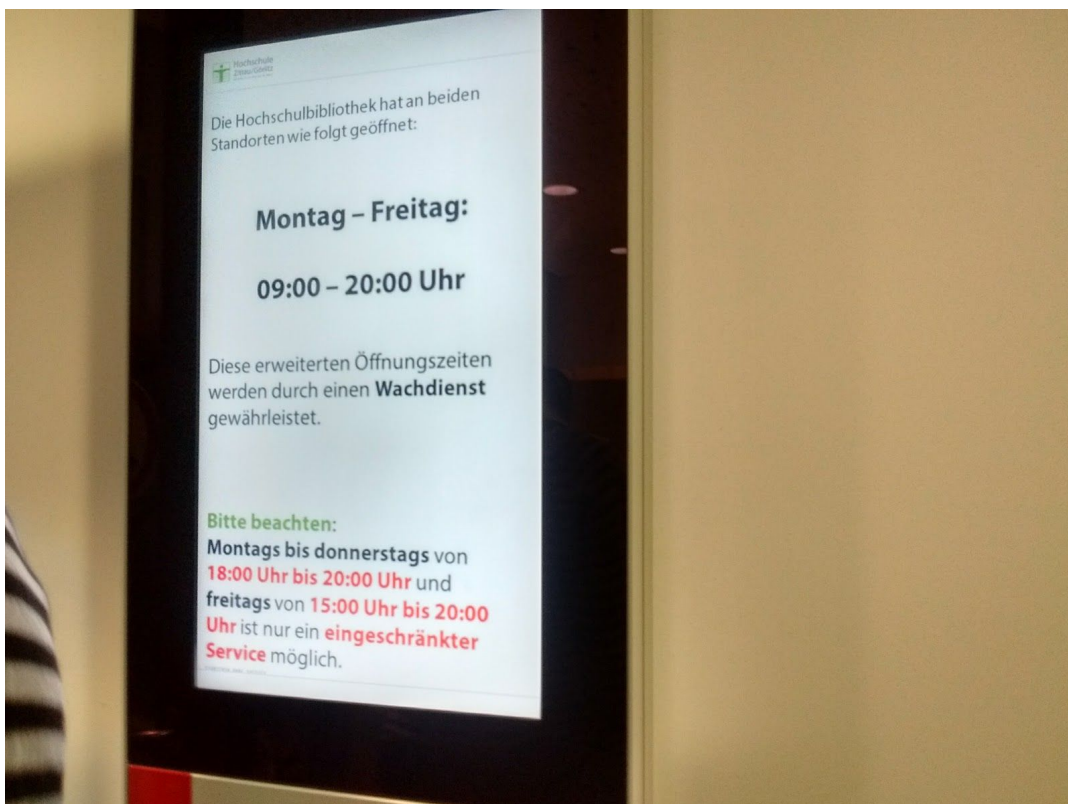

Krabice na odevzdávání starých mobilních telefonů

Světelná tabule před vstupem do knihovny, kde se střídají aktuální informace

Skener pro uživatele (s kolíbkou, pravděpodobně od firmy Zeta)

Označení prezenčních knih - červeným pruhem na hřbetu a červenou záložkou

Fyzický zástupce elektronické knihy

Oberlausitzische Bibliothek der Wissenschaften

Vitrážová okna v reprezentativní místnosti

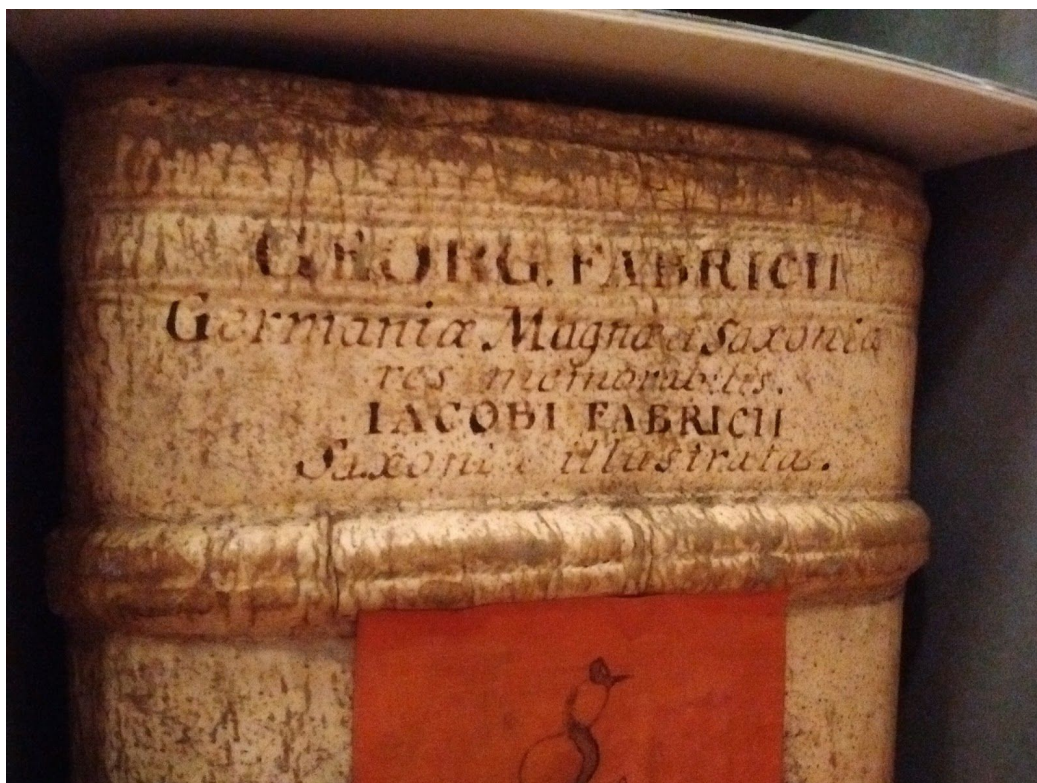

Vzácné exempláře jsou umístěny do na míru vyrobených papírových pouzder.

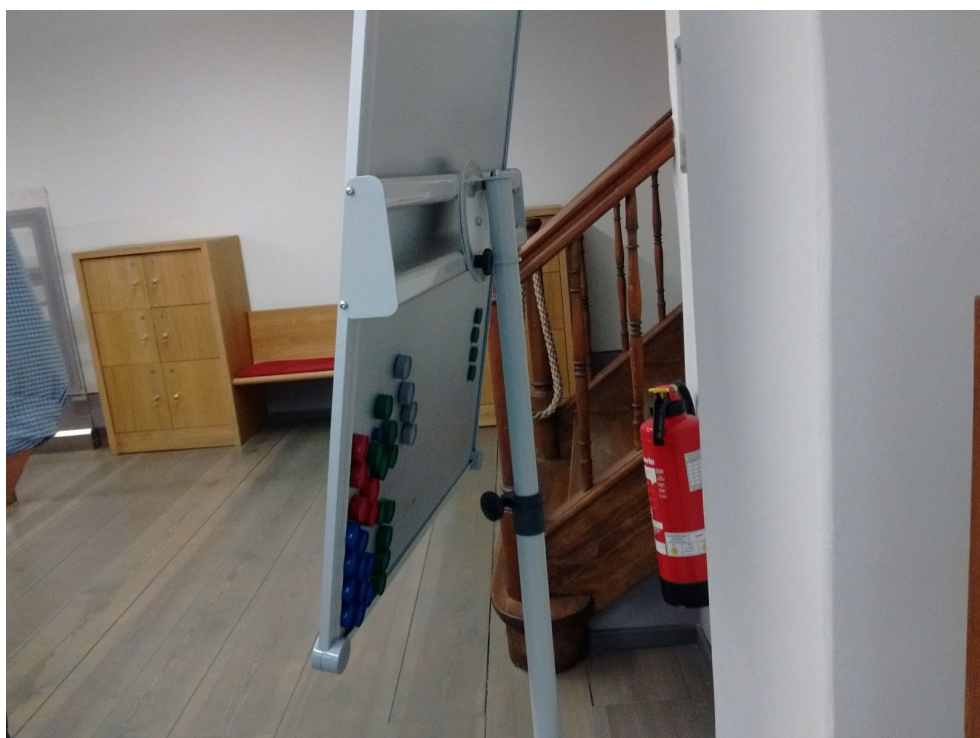

Skener s kolíbkou, ale prý s velmi komplikovaným ovládáním.

Pracovní místa pro prohlížení zdigitalizovaných svazků a mikrofiší.

Otočná a výškově nastavitelná magnetická tabule.

A na závěr nejslavnější místnost z této knihovny.

Další poznámky

KVKLI - příspěvek Libereckého kraje je 42 mil. Kč, města Liberec 2 mil. Kč. Na akvizici je určeno 3,5 mil. Kč. Průměrná denní návštěvnost je 1.500 - 2.000 lidí. Za rok se koná 1.120 akcí pro školy a veřejnost. Fyzické návštěvy - 400.000/rok. K dispozici je vzdálená registrace. Službu donášky knih imobilním čtenářům zatím využívá 6 lidí (služba funguje od prosince). V lokálním Krameriu lze stáhnout 20 stran PDF pro osobní potřebu. Knihovna digitalizuje sbírku historických fotografií, záznamy jsou v OPACu, přes foto je vodoznak a obrázek je dostupný pouze v nízkém rozlišení (např. Hitler v Liberci na adrese http://ipac.kvkl.cz/ar-li/cs/detail-li_us_cat-0590084-Der-Fuhrer-schreitet-nach-seiner-Ankunft-in-Reichenberg-die-Front-der-Ehrenkompagnie-ab/). Od září by měla knihovna nabízet workshop pro střední školy zaměřený na citování.

HSZG - Displej, který pořídili pro videokonference, má horší pozorovací vlastnosti z boku. Pro e-learning používají platformu OPAL. Mnoho knihoven má materiály na webových stránkách (např. [SLUB](#) - textové materiály zaměřené na hledání, [TU München](#) - kurzy). Při streamování přednášek ovládají kameru manuálně, ne automaticky. Při streamované úvodní lekci o knihovně chybí knihovnici kontakt s posluchači. Mezi knihovnami v Zittau a Görlitz

jezdí každý den kurýr, takže objednávky jsou dostupné hned další den. Mají celkem sedm studijních boxů - z toho pět je volně dostupných a dva je nutné den dopředu rezervovat.

Zpracovala: Marta Zizienová

